

овај назив, устав, се везује за античку и римску цивилизацију и потиче од латинског израза *constitutio*. Тим изразом су се у римској империји означавали изузетно важни и свечани акти императора (едикти) којим су регулисана поједина важна економска и политичка питања. Конституције су у ствари били сви важнији закони којим су регулисана питања државног и друштвеног уређења. Ова реч се среће и у другим језицима – енглеском, италијанском, шпанском, француском и др. и такође се везује за државу, њену организацију и функционисање. У ствари, још ближе порекло ове речи може да се нађе у римском праву које разликује, слободније речено уставна од других правила, она која уређују устројство државе, јавну власт (*rem publicam constituere*), од осталих (*legis scribere*). У античком схватању устава најдаље су отишли Аристотел и Платон. У делима ових великана античке културе налазе се мисли посвећене држави, њеном уређењу и уставима. У тој античкој традицији устав се схвата као први, највиши и основни закон и као такав се разликује од обичних, редовних закона. Ово разликовање устава од обичних закона је настало заслугом античке цивилизације у којој су правила о државном и друштвеном уређењу (*politee*) и остала правила, закони (*nomoi*), две различите врсте аката. Познато је да је Аристотел употребљавао устав у овом значењу основног закона, вишег од свих других обичних закона, који одговара сваком поједином државном уређењу. Циљ сваког устава је да обезбеди владавину оних у чијим је рукама власт, а да сузбије оне који крше законе. За Аристотела устав је мерило за разликовање државних заједница јер је држава заједница грађана везаних уставом па отуда, ако се промени устав, онда и држава постаје другачија, мења се. Овај Аристотелов устав, његова *politea* која је синоним за устав, показује какав је државни поредак, његова организација и по томе ја најближи ономе што је устав у данашњем значењу. И за Платона државна организација не може да се замисли без свог конституисања и одређивања надлежности њених органа, а то подразумева да се одреде државне власти и људи који ће их вршити, њихов број и начин њиховог успостављања да би се на крају утврдили и закони који треба да припадну свакој установи како би се по њима владали. После античке и римске империје и епохе губи се назив устав јер наступа дуга епоха неписане уставности, да би се у средњем веку, у духу тадашњих схватања везао и односио не на државу, него на цркву. Тај израз је у средњем веку преузела католичка црква за означавање општих прописа који су се односили на целу цркву или поједине њене области. Тако се овај израз помиње, користи и у Енглеској (као *avitae constitutionis* или *leges*) у доба Хенриха II и то у чувеним Конституцијама од Калдерона из 1164. и њима се означавају